

ค่าวัฒนธรรม

ที่ วช ๐๔๐๒.๓/๙๗๑๖

กง. ๓๓๙
วันที่ ๒๐ ก. ๙. ๖๐
๑๗. ๓๘๕

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
รับที่ ๑๘๖๖ ๑๐๙
วันที่ ๒๖ ต. ๙. ๒๕๖๗ ๑๓/๑๐

กระทรวงวัฒนธรรม
๑๐ เอกทั่วไปของ กม. ๑๐๓๑๐

ก. ๙๗

๖๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเสนอแนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรมเนื่องในประเทศไทยโดยภูมิปัญญาฯ (โดยกรุงเทพมหานคร สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

๑๐๓๑๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือถึงรองนายกรัฐมนตรีให้เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
  ๒. แนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรมเนื่องในประเทศไทยโดยภูมิปัญญาฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย กระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอแนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรมเนื่องในประเทศไทยโดยภูมิปัญญาฯ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ภายใต้แนวคิด “โดยกรุงเทพมหานคร สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม” มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้ เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๙ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชนบทกตี ปฏิมาประกร) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมขอเรียนเสนอรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องด้วย

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญยิ่ง ใน การสร้างความเจริญก้าวหน้าทางด้านจิตใจ ที่ควบคู่กับความเจริญด้านต่างๆ ดังเช่น ประเพณีโดยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นประเพณีที่ได้ปฏิบัติกันมาอย่างยาวนาน เป็นประเพณีที่สำคัญของชาติ และอยู่คู่กับประชาชนชาวไทยมาช้านาน ประเพณีโดยกรุงเทพฯ เป็นประเพณีที่มีเรื่องของความเชื่อทางศาสนา มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และพิธีกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับแม่น้ำ ลำคลอง จุดประสงค์หนึ่งของการโดยกรุงเทพฯ นั้นเพื่อเป็นการบูชาพระเกศแก้วจุฬามณี ที่ประดิษฐานอยู่บนสรรศร์ชั้นดาวดึงส์ และเพื่อเป็นการสืบสาน “ความกตัญญู” การรู้จักสำนึกรักในบุญคุณของแม่น้ำลำคลอง ซึ่ง “น้ำ” ถือเป็นทรัพยากรและปัจจัยที่สำคัญในชีวิตของประชาชน ในพื้นที่ต่างๆ จะมีความเชื่อเกี่ยวกับน้ำ ที่แตกต่างกันไป ก่อเกิดเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่ดีงามอย่างหนึ่งของประเทศไทย

ปัจจุบัน ประเพณีโดยกรุงเทพฯ ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป การจัดงานโดยกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน จึงมีกิจกรรมที่เบี่ยงเบนไป ไม่เน้นคุณค่า สาระของประเพณี แต่เน้นที่ความรื่นเริง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมถึงการเล่นประตัด พลุ และดอกไม้ไฟ จนเกินขอบเขต เกิดอันตรายต่อผู้คนและยานพาหนะที่สัญจรไปมา และแม้แต่การประดิษฐ์กรุงเทพฯ ซึ่งในสมัยก่อนจะใช้วัสดุ จากรธรรมชาติเป็นหลัก แต่ปัจจุบันกลับใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก เช่น โพเม จนทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม เกิดมลภาวะเป็นพิษจากสภาพปัญหาดังกล่าว

ในการนี้...

ในการนี้ เพื่อเป็นการสืบสานพระราชปณิธานในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อุดมคุณเดช บรรมนาถพิตร ผู้ทรงเป็น “องค์อัครศิลปิน” ที่ทรงทำนุบำรุง อนุรักษ์ ส่งเสริม และสืบสาน มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ ของประเทศไทย รวมถึงประเพณีลอยกระทง ที่ทรงปฏิบัติ ตามแนวทางของวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดรัชสมัยของพระองค์ ให้คงอยู่ดุจดังดวงประทีปที่ส่องนำทาง ให้การสืบสานวัฒนธรรมได้ส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่นและคงอยู่ตลอดไป รวมถึง พระราชนารีสที่เกี่ยวข้องกับ “น้ำ” ที่ว่า

“...หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่น้ำ ถ้ามีน้ำ คนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้า คนอยู่ได้ แต่ถ้าไม่ไฟฟ้า ไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้...”

พระราชนารี แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ “น้ำ” ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต และการ ดำเนินชีวิตของประชาชนชาวไทย ดังนั้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จึงเป็นเหตุผลที่ประเทศไทยสมควรจะรณรงค์ ให้ทุกภาค ส่วน หั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของ “น้ำ” และปฏิบัติ ตามแนวทาง คุณค่า สาระ ซึ่งเป็นแก่นแท้ของประเพณีลอยกระทงให้แก่ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ และก่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการ ปฏิบัติประเพณีลอยกระทงที่ถูกต้อง งดงาม ปลอดภัยและควรค่าแก่การสืบสานต่อไป รวมถึงสร้างความ ปลดปล่อยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนชาวไทย ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนสืบสานคุณค่าอันดีงามของ ประเพณีลอยกระทง ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ นี้

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ รับทราบการกำหนด มาตรการ เนื่องในประเพณีลอยกระทง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ภายใต้แนวคิด “เทิดวัฒนธรรมประเพณี สืบ ทอดวิถีแห่งปวงประชา ร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม พร้อมใจเที่ยวไทย ปลอดภัยวันลอยกระทง” ตามที่กระทรวง วัฒนธรรมเสนอ

๑.๒.๒ ในปีพุทธศักราช ๒๕๖๙ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินการจัดงานประเพณีลอย กระทง โดยบูรณาการการจัดงานร่วมกับกรุงเทพมหานคร และสภา>vัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ ณ บริเวณสะพานพระราม ๔ กรุงเทพมหานคร โดยการจัดงานประเพณี ลอยกระทงในครั้ง นี้ เพื่อเป็นการแสดงความอาลัยและน้อมรำลึกถึงพระคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรรมนาถพิตร ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ในการอนุรักษ์ สืบสาน ประเพณีวัฒนธรรมของประเทศไทยให้ดำรงอยู่ ต่อไป รวมถึงเป็นการจัดงานเพื่อสืบสานประเพณี ที่สืบทอดกันมา สาระที่แท้จริงของประเพณีลอยกระทงให้ ประชาชนชาวไทยได้รับรู้

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องในลอยกระทง ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ มรดกภูมิ ปัญญาทางวัฒนธรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึง การปฏิบัติตามวิถีชีวิตที่ดีงามของประชาชนชาวไทย การรณรงค์ให้มีการจัดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ การรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันและดูแลรักษา ความปลอดภัย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยว ในช่วงเวลาเทศกาลที่สำคัญของประเทศไทย ตลอดจนการรณรงค์ให้ประชาชนค่านึงถึงคุณค่า สาระสำคัญ ของวัฒนธรรม ประเพณี และคุณค่าของน้ำ เพื่อชักจูงใจ ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวบังปะเทศไทย ให้เพิ่มมากขึ้น และจะเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างรายได้และเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐบาล ให้ความสำคัญ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงวัฒนธรรมขอให้พิจารณาดำเนินเรื่องดังกล่าวทราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในการประชุมคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก

๔. สาระสำคัญ/ ข้อเท็จจริง

๔.๑ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ดำเนินการจัดการประชุมบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายต่างๆ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการรณรงค์ ในการสืบสานประเพณีล้อยกระหง ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมีหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานประเพณีล้อยกระหง จำนวน ๑๕ หน่วยงาน ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานและกิจกรรมต่างๆ ในช่วงประเพณีล้อยกระหง การดูแลรักษาความปลอดภัย การรักษาทรัพย์ภารนาและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า และกรมการขนส่งทางบก) สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ) กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจนครบาล และสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจนคร) กรุงเทพมหานคร (สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว และสถาบันวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร) กระทรวงวัฒนธรรม (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเลย และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม) โดยที่ประชุมมีแนวคิดบูรณาการความร่วมมือในด้านต่างๆ ซึ่งทุกหน่วยงานเห็นพ้องต้องกันถึงแนวคิดที่กระทรวงวัฒนธรรม ได้เสนอให้ที่ประชุมรับทราบ ได้แก่ “loykratongplodgai สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ครอบคลุมการดำเนินงานที่เหมาะสม เนื่องในประเพณีล้อยกระหง ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนั้น หน่วยงานต่างๆ จึงได้ร่วมกันวางแผนแนวทาง และมาตรการรณรงค์ การสืบสานประเพณีที่ดีงามเหมาะสม เป็นไปตามคุณค่าสาระที่แท้จริง รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงประเพณีล้อยกระหง ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒ ที่ประชุมบูรณาการ มีมติเห็นชอบแนวทางและมาตรการรณรงค์เนื่องในประเพณีล้อยกระหง ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ตามที่กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานต่างๆ ทั้ง ๑๕ หน่วยงาน ได้เสนอตั้งนี้

๔.๒.๑ แนวคิด “loykratongplodgai สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม” สื่อความหมายได้ดังนี้

๑) ล้อยกระหงปลอดภัย หมายถึง การรักษาความปลอดภัยในช่วงประเพณีล้อยกระหง ด้วยการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เล่นประทัด พลุ ดอกไม้ไฟ ไม่ปล่อยโคมลอยหรืออั้งไฟ ที่จะไปบุกรุกบ้านของอาชญากร ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การเเคร่กภูจรา妖ย่างเครื่องครัว การรักษาเรียบร้อยในวันจราจรสั่งหงบกและหางน้ำ การใช้ถนนหนทางการขับขี่ยานพาหนะด้วยความระมัดระวัง ไม่ขับรถด้วยความเร็วเกินกำหนด และไม่ขับรถด้วยความเมินมา ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นและตนเอง เป็นการเพิ่มความปลอดภัยในสังคม เพื่อช่วยลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุและหากมีเหตุที่จะทำให้เกิดความรุนแรงต่างๆ ควรใช้มารยาทด้วยความเป็นไทยที่ดีงามเป็นส่วนช่วยในการลดการเกิดเหตุรุนแรง ด้วยการขอโทษและให้อภัยซึ่งกันและกัน

๒) สืบสานวัฒนธรรมไทย หมายถึง การอนุรักษ์ สืบสานและส่งเสริมประเพณีล้อยกระหง ที่ทรงคุณค่า สาระอันดีงาม และการปฏิบัติตามแบบของประเพณีวัฒนธรรมที่เหมาะสม ซึ่งสหอนันถึงการแสดงออกที่ดีงาม อ่อนโยน เอื้ออาทร มีน้ำใจไม่ตรึงใจแก่กันและกัน และบรรยักษณแห่งการแสดงความกตัญญูต่อ “น้ำ” และการแสดงออกต่อพระพุทธศาสนา ต่อพระแม่คงคา แม่น้ำ ลำคลอง ส่งเสริมคุณค่าต่อครอบครัว ต่อชุมชน ต่อสังคม เพื่อดำรงประเพณีล้อยกระหงซึ่งมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนทางวัฒนธรรมของประเทศไทยให้คงอยู่สืบไป

๓) ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรักษาสภาพแม่น้ำ ลำคลอง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชนชาวไทย โดยการใช้วัสดุจากธรรมชาติมาประดิษฐ์ กระทรวง ซึ่งง่ายต่อการย่อยสลาย และเป็นมิตรต่อแม่น้ำลำคลอง ลดการใช้พลาสติก เพื่อป้องกันการเกิดขยะตามแม่น้ำลำคลอง และทำให้น้ำเกิดการเน่าเสีย ลดการทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง รวมถึงการใช้กระหงที่มีความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่แม่น้ำลำคลอง ลดการเกิดมลพิษต่อแม่น้ำ ลำคลองให้มากที่สุด

๔.๒.๒ แนวทางและมาตรการรณรงค์ เพื่อดำเนินการประเพณีลอยกระทงประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยจะขอความร่วมมือให้หน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องดำเนินการตามมาตรการในช่วงก่อนการจัดงาน ระหว่างการจัดงาน และหลังการจัดงาน ตามความเหมาะสมและระยะเวลาการจัดงานของแต่ละปีนี้ ทั้งนี้ ขอให้เน้นการดำเนินการตามมาตรการ ในวันที่ ๓ พฤจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งตรงกับวันลอยกระทง เป็นพิเศษ ดังนี้

(๑) การรณรงค์เรื่อง “ลอยกระทงปลดภัย” ประกอบด้วย

๑.๑) ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ร่วมกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยในช่วงประเพณีลอยกระทง อย่างชัดเจน และบังคับใช้อย่างเคร่งครัด เช่น การห้ามปล่อยโคมลอยหรือยิงปีกไฟ ในพื้นที่ที่อยู่ในเส้นทางการบินของเครื่องบินเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง การงดเล่นดอกไม้ไฟ พลุ ประทัด รวมถึงการยิงปืนขึ้นฟ้าโดยไม่มีเหตุอันควร รวมถึง ซึ่งแบ่งแยกวัดต่างๆ ถึงการปล่อยโคมลอยเพื่อเป็นพุทธบูชา ขอให้คำนึงถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่นอย่างเคร่งครัด

๑.๒) ขอความร่วมมือจากประชาชนที่ขับขี่ยานพาหนะและประชาชนที่ใช้ถนนหนทางให้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎจราจรอย่างเคร่งครัด รวมถึง ช่วยในการสอดส่อง ดูแล ตักเตือน หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ ในกรณีพบเห็นผู้ที่ปฏิบัติตามไม่เหมาะสม เช่น ขับขี่ยานพาหนะด้วยความอันตราย การขับขี่ด้วยความมีมา การขับขี่ด้วยความประมาท เป็นต้น เพื่อรักษาความปลอดภัยบนท้องถนนต่อผู้อื่นและตนเอง และลดอุบัติเหตุจากการจราจร ในช่วงประเพณีสงกรานต์

๑.๓) ขอความร่วมมือประชาชนที่เป็นผู้รับจ้างสาธารณะ เช่น รถแท็กซี่ จักรยานยนต์รับจ้าง รถประจำทาง ให้รับ-ส่ง ผู้โดยสารตามกฎระเบียบ ไม่ทำผิดกฎหมาย เช่น การเรียกค่าจ้างแพงเกินจริง การไม่รับผู้โดยสาร และการไม่เปิดมิเตอร์เมื่อรับผู้โดยสาร และขับขี่ยานพาหนะด้วยความระมัดระวัง เน้นความปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่นเป็นหลัก

๑.๔) ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ ในการดูแลน้ำยาประทัด ดอกไม้ไฟ ดอกไม้ไฟ พลุ โคมลอย และโคมควันต่างๆ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุเชิงชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่นและตนเอง

๑.๕) ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทั้งทางน้ำและทางบก ตรวจสอบความเรียบร้อยของยานพาหนะที่จะใช้รับส่งประชาชนในช่วงประเพณีลอยกระทง รวมถึง การตรวจสอบความพร้อมของใบอนุญาตและทะเบียน ให้อยู่ในสภาพที่ดีที่สุด พร้อมสำหรับการให้บริการประชาชน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากที่สุด

(๒) การรณรงค์เรื่อง “สืบสานวัฒนธรรมไทย” ประกอบด้วย

๒.๑) ขอความร่วมมือประชาชนช่วยกันสืบสานประเพณีลอยกระทง โดยการปฏิบัติตามแนวทางของประเพณีที่เหมาะสม ตามคุณค่า สาระต่อศาสนา ต่อสังคม ต่อชุมชน และต่อครอบครัว เช่น ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้ประดิษฐ์กระทงร่วมกัน ส่งเสริมให้ชุมชนประดิษฐ์กระทงร่วมกัน เพื่อเป็นการสังสรรค์ และสนุกสนานร่วมกัน ส่งเสริมให้สังคมทราบแนวทางการปฏิบัติตามประเพณีที่เหมาะสม และดำเนินถึงทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม

๒.๒) ขอความร่วมมือหน่วยงานต่างๆ และประชาชนได้ร่วมกันจัดกิจกรรม การละเล่น และการแสดงทางวัฒนธรรม ตามประเพณีท้องถิ่น เพื่อเป็นการถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป ได้ร่วมกันสืบสานประเพณี วัฒนธรรมที่ถูกต้องเหมาะสม ตามหลักประเพณีลอยกระทง

๒.๓) ขอเชิญชวนประชาชนเข้าวัด ทำบุญ พิจิตร ฟังเทศน์ พิจารณ์ ในวันลอยกระทง ที่เป็นวันพระ คือ วัน ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ หรือผู้ที่นับถือศาสนาอื่นๆ ก็สามารถปฏิบัติตามหลักศาสนาของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการแสดงความกตัญญูต่อบรพบุรุษ บิดามารดาญาติพี่น้อง ผู้มีพระคุณ สิ่งแวดล้อม และแม่น้ำลำคลอง ซึ่งเป็นคุณค่าสาระที่สำคัญของประเทศไทย

(๓) การรณรงค์เรื่อง “ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม” ประกอบด้วย

๓.๑) ส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้าร่วมประเพณีลอยกระทง ใช้วัสดุธรรมชาติ และย่อยสลายง่าย ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น เช่น หางอกลัวย กาบกลัวย ขนปัง และ

ในต้อง มาประดิษฐ์กระทรวง เพื่อร่วมกันรักษาและป้องกันการเกิดมลพิษต่อสายน้ำและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการงดใช้วัสดุย่อยสลายยากและเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โฟม กากเพชร หรือการ มาประดิษฐ์กระทรวง

๓.๒) ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่นำมาประดิษฐ์เป็นกระทรวงอย่างประหยัด เพื่อร่วมกันรักษาและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรณรงค์ให้แต่ละครอบครัว กลุ่มประชาชน หน่วยงาน ใช้กระทรวง ๑ ใน ตามแนวทาง “๑ ครอบครัว ๑ กระทรวง” หรือ “๑ หน่วยงาน ๑ กระทรวง” เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและลดปริมาณขยะในแม่น้ำลำคลอง

๓.๓) ขอความร่วมมือประชาชน แต่ละชุมชน แต่ละท้องถิ่น ร่วมกันทำ ความสะอาดแม่น้ำลำคลอง ทั้งก่อนและหลัง ประเพณีลอยกระทง เพื่อเป็นการอนุรักษ์น้ำให้ใสสะอาด และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ในการใช้ทรัพยากรน้ำที่สะอาด ปราศจากมลพิษ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในแม่น้ำลำคลอง

ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานต่างๆ ทั้ง ๑๔ หน่วยงาน เชื่อมั่นว่า แนวทางการประสานความร่วมมือในการ บูรณาการแนวทางและมาตรการรณรงค์ ตามแนวคิด “ลอยกระทง ปลดปล่อย สีบ้านวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม” จะก่อให้เกิดการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม ประเพณีที่เหมาะสม ดีงาม เป็นการอนุรักษ์ สีบ้านประเพณีลอยกระทง ให้คงคุณค่า สาระและความลงจนา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ ที่สามารถแสดงให้ประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติได้รับรู้ อีกทั้ง ยังเป็นการ เตรียมการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการดูแลทรัพย์สินและความปลอดภัย ของประชาชน ซึ่งเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และเพื่อให้ประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้รับความสุขจากประเพณีลอยกระทงและได้ร่วมสืบสานประเพณีที่สำคัญของประเทศไทย อีกทั้งยังได้สัมผัส กับความลงจนาของประเพณี วัฒนธรรม มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าและมีมายานาน ของประเทศไทย รวมถึง เป็นการสร้างภาพลักษณ์อันดีแก่ชาวโลก ที่จะชักจูง และตึงดูดให้นักท่องเที่ยว จากต่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยวอีกครั้ง ประเทศไทย ซึ่งจะส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทย เกิดการขยายตัว และก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวกว่าหมื่นล้านบาท ซึ่งจะเป็นการยกระดับและพัฒนา ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป

๔. ข้อเสนอของกระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม จึงขอเสนอแนวทางและมาตรการรณรงค์ตามแนวคิด “ลอยกระทง ปลดปล่อย สีบ้านวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม” เนื่องในประเพณีลอยกระทง ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตามข้อ ๔.๒.๒ มาเพื่อคณะกรรมการรับทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

วิ. ไชย
(นายวิระ โรจน์พจนรัตน์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม